

Hitler za sklicanje svetovne gospodarske konference

Berlin, 20. aprila. o. Državni kancelar Hitler je včeraj sprejel angleškega delavskega voditelja Lansburyja in se z njim dve uri razgovarjal. Razgovor se je sukal o važnih mednarodnih gospodarskih in političnih vprašanjih, o gospodarskem položaju Nemčije in o nemških namelih za bodočnost.

O sestanku je izšlo uradno poročilo, ki pravi, da je Hitler med tem razgovorom povedal, da je Nemčija pripravljena udeležiti se mednarodne gospodarske konference in se udeležiti skupnega pri-

zadevanja velikih držav za gospodarsko sodelovanje, če da pobudo za tako konferenco Roosevelt ali poglavar kake druge velesile.

Poučeni politiki pravijo, da je Hitler dejal Lansburyju tudi, da bi se Nemčija take mednarodne konference udeležila v vsakem primeru, tudi če bi na konferenci sodelovala Sovjetska Rusija.

Pri razgovoru s Hitlerjem je bil navzoč državni tajnik Lammers ter tolmač dr. Schmidt. Po

sestanku je Lansbury dejal, da je nanj naredilo močan vtis Hitlerjevo poznanje svetovne politične zgodovine. Pristavil je še, da je prišel na obisk k Hitlerju zato, ker mu je že od nekdaj bilo na tem, da se razgovori neposredno z državnimi poglavarji. Pri teh svojih razgovorih in obiskih po svetu iščem, je rekel Lansbury, nekoga, ki bi bil pripravljen dati pobudo za tako veliko mednarodno konferenco. Nisem prišel v Berlin kot zastopnik angleške delavske stranke, marveč kot zastopnik prijateljskega pomirjenja med narodi.

Turčija in Jugoslavija sta pripravljeni sodelovati z vsemi sredozemskimi državami

Belgrad, 20. aprila. AA. Sinoči ob 19 je predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović priredil v zunanjem ministrstvu posvilo večerjo na čast predsednika turške vlade İnenija in njegove soproge.

Udeležili so se je tudi turški zunanji minister Aras, ministar dr. Behmen Spaho in Djura Jančević s soprogo, finančni minister dr. Letica s soprogo, minister vojske general Marič s soprogo in več drugih osebnosti.

Belgrad, 20. aprila. V Valjevu je imel predsednik turške vlade İneni naslednjo zdravico: Dovolite mi, g. predsednik občine, da se vam zahvalim za lep sprejem, ki smo ga doživeli povsod in tudi v vašem mestu. Prišel sem k vam, da prinesem bratski pozdrav in zvesto prijateljstvo turškega naroda. Moj poglavar Atatürk z veseljem spremlja vtise z našega potovanja in okolnosti, ki nas spremljajo. Posebno sem hvaležen predsedniku g. dr. Milanu Stojadinoviću, ki nam je omogočil, da smo prišli v stik z narodom brez posredovalcev. Ta stik nam je omogočil, da še bolj precejnimo moč našega skupnega prijateljstva. Spoznal sem med potovanjem Jugoslavijo v vseh podrobnostih njene delavnosti. Rekel vam bom kratko, kaj sem videl: Videl sem ljudstvo, ki se zaveda svojih nacionalnih moči in svoje visoke vrednosti. Povsod se pridno dela pod vodstvom vlade, ki vodi državo v velikanskih korakih naprej. Mi smo tega napredka zelo veseli. V teh razmerah lahko mislimo na slavno bodočnost, na to, kakšna bo vladavina kralja Petra II. Pa še eno prepričanje vam moram reči: Vaša država sloni na ramenih junakov.

Dovolite mi, da vam v navzočnosti predsednika vlade rečem še nekaj o politiki. Odnosaji

med našima državama slone na balkanskem idealu, ki mu bosta obe državi ostali zvesti. Mi bomo nadaljevali to sodelovanje v okviru Balkanskega sporazuma. Mi smo vezani z interesi na Sredozemsko morje, ki je naša dediščina in v tem duhu bomo iskreno sodelovali z vsemi sredozem-

skimi državami, ne samo za naš blagor, ampak za blagor vsega sveta. Toda še eno je, ki nas veže: Mi imamo skupne obveze napram raznim ustanovam in teh obvez se bomo tudi držali. Ta zveza bo prestala rodove, ki bodo prišli za nami. Velika moč naše politike pa je v tem, da nima v sebi nobenih izključujočih elementov. Mi bomo vsako iskreno željo po sodelovanju radi sprejeli in se veselimo, če kdo od naših zaveznikov doseže sam kak uspeh v tej smeri. Zmeraj lahko razširimo ozračje naših odnosov in mi v nobenem slučaju ne moremo oslabil naše vezi.

Seja sveta ljubljanske Trgovske zbornice

Ljubljana, 20. aprila.

Danes dopoldne je bila v Zbornici za TOI plenarna seja zborničnega sveta. Predsednik gosp. Jelačin je ugotovil, da je navzočih 50 zborničnih svetnikov in da je s tem podana sklepčnost. Pozdravil je najprej zastopnika kr. banske uprave svetnika g. dr. Vinka Foršnerja, nato pa je podal predsedniška naznanila in poročila.

Iz teh poročil je razvidno, da je proračun za leto 1937, potrjen v mesecu februarju ban dr. M. Natlačen. Zbornica je nadalje imenovala svoje zastopnike za banovinski odbor, za strokovno nadaljevalno šolstvo ter v razsodišče ljubljanske borse, delegate v ustanovah za posredovanje dela, nadalje sodnike-lajke pri okrožnih sodiščih v Sloveniji. Zborniško predsedstvo je imenovalo upravo ter izvolilo redakcijski odbor za poslovni zbornice za pospeševanje obrti. Zbornica je imenovala tudi poseben akcijski odbor za dograditev delovnih šol.

Sledilo je nato obsežno poročilo o našem gospodarskem položaju leta 1937, od zadnje zbornične seje ter zbornično delovanje v tem pogledu.

Poročilo navaja tu najvažnejše dogodke in fiskalne določbe finančnega zakona za leto 1937-38, kakor tudi uredb o minimalnih mezdah ter o starostnem zavarovanju.

Za zborničnim predsednikom je govoril svetnik g. Simenc, ki je zahteval, da se čimprej skliče seja finančnega odbora. Za njim pa je podal poročilo zbornični svetnik g. Pavlin o pregledu zborničnih računov iz leta 1936. Celotni dohodki zbornice so znašali preteklo leto 3.363.000 din, kar pomeni, da so bili za 297.000 din večji, kakor pa je bilo predvideno v proračunu. Kljub temu pa obstaja primanjkljaj 71.593 din in je bil ta primanjkljaj pokrit z blagajniško rezervno na koncu leta 1935. Leta 1936. je znašala blagajniška rezerva 384.685 din.

V sledeči debati o zborničnih računih je dobil besedo tudi zbornični svetnik Ivan Avenek. Plediral je za sprejetje lanskih računov, zagovarjal pa je misel, da bi se zmanjšalo število raznih fondov, ki so bili svoj čas sprejeti za najrazličnejše namene, kakor n. pr. za zidanje zbornične palače, za gospodarsko literaturo, za razne podpore itd. Treba je uvesti enotno knjigovodstvo, da število fondov ne bo naraslo v nedogled.

Ob koncu naše poročanja plenarna seja zborničnega sveta še traja in so na vrsti izpremembe zborničnih pravil.

Zborovanje gradbenih delavcev

Ljubljana, 19. aprila.

Ob navzočnosti kakih tisoč zastopnikov organizacij gradbenih delavcev in delodajalcev je bilo včeraj dopoldne ob 9 v Delavski zbornici zborovanje, na katerem so zborovalci reševali vprašanje kolektivne pogodbe tudi za tovrstne delavce. Načlen sporazum je bil dosežen že prejšnji teden. Manjkajo samo še podpisi vseh delavskih in delodajalskih organizacij gradbene stroke. Nad polovico udeležencev na včerajšnjem zborovanju je bilo iz vrst krščanskega delavstva, zborovanje pa je vodil zastopnik socialistične zveze g. Travtar.

Vse podrobnosti nove pogodbe je zborovalcem razložil v dolgem poročilu zastopnik Delavske zbornice g. Stanko. Poudaril je tudi, da je bilo to prvič rešeno vprašanje delavskih zaupnikov, ki so jih delodajalci priznali. Očrtal je nato dobre in slabe strani pogodbe. Med prve moramo gotovo prišteti to, da je bilo rešeno vprašanje nadur, vprašanje delovnega časa, ki bo urejeno za vsa banovina. Dalje so priznane strokovne organizacije, uvedena razsodišča, ki bodo urejala delovne spore. Akordno delo se bo izvajalo le v režiji podjetnikov in pa z delavci podjetnikov samih, vsi drugi bodo od tega dela izključeni. Glede javnih del se podjetniki odsej naprej ne bodo mogli več izgovarjati na banovino in državo. Pogodba bo veljala za vso Slovenijo in za vsakega podjetnika. Teh določil lanki sporazum ni imel.

Med slabe strani pogodbe pa bi morali prišteti, da so delavci iz Ljubljane, Maribora in Jesenic ostali pri starem in se zanje niso povišale mezde, kakor so se za podeželske delavce.

Na zborovanju so nato še govorili v imenu Jugoslovanske strokovne zveze g. Lombardo, za Narodno strokovno zvezo g. Rupnik in za zvezo združenih delavcev g. Preželj. Zadnji je predvsem poudarjal nujno potrebo po tem, da se organizirajo tudi delavci v močne delavske organizacije, kakor so organizirani tudi delodajalci v razne koncernne, kartele in truste. Če se to ne zgodi, bo delavstvo še naprej predmet najrazličnejšega brezvestnega izkoriščanja.

Po predlogih o sprejemu okvirne kolektivne pogodbe in glede sprejema mezdne tarife, je bilo uspešno zborovanje, ki je trajalo tri ure, opoldne zaključeno.

Anglija najprej izpolni svoj oboroževalni načrt in skleniti trgovsko ter finančno pogodbo z Združenimi državami.

Vesti 20. aprila

Nemčija je prepovedala prodajo nekaterih surovin, predvsem tistih, ki jih vse uvažajo in katere potrebuje vojna industrija.

Gobavca je ozdravil v portugalskem mestecu San Martino tamošnji lekarnar Antonio Franco. To zdravljenje je vzbudilo v zdravniških krogih veliko pozornost, saj je gobavost doslej znana kot neozdravljiva bolezen.

Pomladanska vojaška parada avstrijske vojske je bila v nedeljo na Dunaju. Pri njej so nastopili vsi vojni oddelki v bojni opremi.

Novo letalsko progo je uvedla francoska vlada med kopaljščem Biarritz in med obleganim Bilbaom. Proga bo služila najbrž »nevtralnemu« prodajanju letal v Španijo.

Italijanski gospodarstveniki so se pod vodstvom grofa Voltia odpeljali v Nemčijo, kjer bodo ostali 20 dni.

Japonska letalska rekorderja bosta z letalom »Vihar iz neba« danes odletela iz Berlina v Pariz, da obiščeta francoske letalce.

Zapiranje trgovin v Parizu bodo nadzirale posebne skupine delavskih organizacij in pazile, da se bodo trgovci držali navedbe o 40 urnem delavniku.

Avstrijski zvezni predsednik dr. Miklas odpotuje v Budimpešto 3. maja na uradni obisk. V Budimpešti bo ostal tri dni.

Madžarski vojni minister Roeder pojde danes na dvodnevni obisk v Berlin, kamor ga je povabil nemški vojni minister maršal Blomberg.

Pet milijonov ljudi strada zaradi suše v kitajski pokrajini Sečuanu. Od lakote je umrlo doslej čez 3000 otrok. Po vsej pokrajini divjajo bolezni.

Belgija bo oproščena obveznosti iz lokarnske pogodbe najbrž še ta teden, ko bosta angleška in francoska vlada izročili belgijski posebno spomenico v tem smislu.

Protiboljševsko zaroto v zlatih rudnikih, na poročju Lene v Sibiriji, je odkrila sovjetska policija in so v zvezi s tem aretirali veliko število uradnikov in rudarjev.

Stanje sv. očeta se ni poslabšalo, kakor so zadnje dni pisali nekateri listi. Sv. oče potrebuje samo daljšega počitka, ker je zadnje čase preveč delal.

Mednarodna parada vojnih mornaric bo po kronanju angleškega kralja 20. maja na morju pred pristaniščem Speatheadom.

O nemškem utrjevanju španskega Maroka priobčuje fantastične vesti levičarsko časopisje v inozemstvu in pri nas. Tako so v Ceuti, ki je glavno pristanišče v Francovnem Maroku, postavili Nemci kar štiri topove kalibra 105 mm ter na strehe štiri protiletalske topove, kakor piše »Jutro«.

Novi sodišča za inozemce v Egiptu bodo po določilih konference za odpravo kapitulacij sestavljena tako, da bo glavni državni tožilec inozemec, prav tako tudi en nižji tožilec. Eden pa bo Egiptčan.

Hitlerjev rojstni dan so včeraj proslavili po vsej Nemčiji z velikimi paradami. V Berlinu je Hitler imel na vojske kratek nagovor, v katerem je dejal, da je naloga nemške vojske v tem, da pomaga nemškemu narodu oblikovati sedanost in bodočnost. Po radiu pa je na čast Hitlerju govoril propagandni minister dr. Goebels.

Najmočnejše brodirje podmornic na svetu hoče imeti sovjetska Rusija, ki zdaj z vso naglico gradi cele skupine podmornic. Celotno število te najnevarnejše vrste bojnih ladij Sovjeti drže v tajnosti.

Romunski princ Nikolaj je pred odhodom iz Romunije objavil pismo, v katerem zanika, da bi imel kake zveze ali načrte z desničarsko »Železno gardo«.

Državno nadzorstvo nad ladjedelnicami bodo uzakonili v kratkem v Italiji. Večje ladjedelnice bodo morale državi celo prodati vsaj polovico delnic, tako da bo ladjedelništvo v Italiji v glavnem poddržavljeno.

Demonstracije poštne uslužbenice proti povečanju delovnega časa in proti nizkim plačam so bile včeraj v Londonu. Če vlada ne bo hotela izenačiti plač poštne uslužbenice z delavskimi plačami, bo izbruhnila splošna stavka poštne uslužbenice.

Komunistično vlado v Franciji napoveduje glasilo francoskega generalnega štaba »Echo de Paris«. Predsednik te nove vlade bi bil komunistični voditelj Thorez. Komunisti nameravajo vreči sedanjo vlado s tem, da bodo dosegli združitve komunističnih socialističnih strankarskih krajevskih organizacij pod komunističnim vodstvom.

227 milijonov funtov bo šlo od novega angleškega proračuna za oboroževanje. To je 56 milijard dinarjev.

Novo člane bo začela s 1. majem zopet sprejemati nemška narodnosocialistična stranka. Kakor znano, niso novih članov sprejemali štiri leta, ker se je vodstvo balo, da ne bi po prevzemu oblasti začeli siliti med narodne socialiste koristolovci in nezanesljivi elementi.

Železniško postajo v Schönbrunnu je v nedeljo poplavlila voda, ker je počila glavna vodovodna cev ter je bil zaradi tega promet več ur ustavljen.

Vse katoliške dobrotelne zbirke je prepovedala nemška vlada kot odgovor na okrožnico sv. očeta. Tako poroča pastirsko pismo berlinskega nadškofa Preysingja.

„Velika metla“ bo začela čistiti

Belgrad, 20. apr. m. Včerajšnja »Samouprava« se v svojem uvodniku pod naslovom »Velika metla« bavi tudi z uradniškimi vprašanji ter napoveduje, da bo vlada temu vprašanju sedaj, po rešitvi nekaterih ostalih važnih vprašanj, poklonila svojo pozornost. V svojem članku poudarja »Samouprava« nujno potrebo temeljitga očiščenja na uradniških mestih.

Upor ob indijsko afganski meji se širi

London, 20. aprila. o. Upor v Vaziristanu, gorski pokrajini na meji med angleško Indijo in Afganistanom, se vse bolj širi med tamošnjimi gorskimi rodovi, ki so že od nekdaj sovražni Angliji. Zadnje vstaje v tej pokrajini je kriva boljševiška propaganda, ki Angležem v Indiji povzroča že ves čas po vojni veliko preglavice.

Zaradi naglih ukrepov angleško-indijske vlade, ki je poslala v gorati Vaziristan 33.000 mož redne vojske z oklopnimi avtomobili, tanki, letali ter plinskimi orožjem, je fakir Ipi, ki vodi ta upor, razvil po vseh predelih, ki simpatizirajo z njim, veliko propagando z letaki in po svojih zaupnikih, katere je razposlal med gorske rodove. V svojem proglasu pravi, da je treba poostriiti boj proti An-

gliji, vztrajati v njem ter tako začeti delo za osvoboditev Indije izpod angleškega gospodstva. Po vsej pokrajini je prišlo ob tej priliki do velikih manifestacij proti Angliji.

Boji z angleškimi obmejnimi četami se nadaljujejo in se morajo angleški oddelki povsod umikati v utrdbe ter se tam braniti, dokler ne pride izdatna pomoč z juga. Vstajski oddelki so angleški vojski prizadeli že veliko izgub. Tudi ko bo prišla nova kazenska ekspedicija, bodo Angleži imeli težko delo, ker se bodo bojevitosti rodovi umaknili v gore ter od tam napadali angleško vojsko iz zasede. Uporniki so oboroženi z najmodernejšim orožjem in dobro preskrbljeni z živežem in vsem potrebnim. Po trditvah Angležev imajo orožje in drugo pomoč pošilja sovjetska Rusija.

Nadzorstvo nad španskimi mejami se je začelo

Gibraltar, 20. aprila. o. Nocoj o polnoči se je začelo pomorsko in kopno nadzorstvo nad španskimi mejami. Od zdaj naprej se bo vsaka ladja, ki pluje v španska pristanišča, morala zglasti v določenih pristaniščih, kjer bodo mednarodni nadzorniki pregledali njene listine in tovor. Da se je dosegel sporazum za nadzorstvo nad mejami, je bilo treba šest mesecev dela. Nadzorstvo nad španskimi mejami smatrajo kot poskus, ki naj dokaže, ali se taka sredstva lahko obnesejo, ali ne, ter če so sposobna dejansko preprečiti vmešavanje zunanjih sil. Celotno število nadzornikov, ki jim je poverjena paznja nad španskimi mejami, znaša 600 uradnikov za nadzorstvo na morju ter 260 za kopno nadzorstvo.

Angleški nadzorstveni urad je dal zadnja na-

vodila ladjam, ki bodo pomagale pri nadzorstvu, sinoči pred polnočjo.

Admiraliteta poroča, da bodo britanske vojne ladje, ki se zdaj mude v španskih vodah, lahko vršile naloge v pasovih, dodeljenih Vel. Britaniji, po načrtu o nadzorstvu in nevmešavanju, ki je slopil nocoj o polnoči v veljavo. V severnem predelu sta dve križarki in 6 rušilcev, v južnem bodo pa vršile nadzorstvo ladje, ki so zdaj zasedane v Gibraltarju, in sicer ena križarka in 9 rušilcev.

Konec oboroževalne tekme

London, 20. aprila. o. Izjave nemškega državnega poglavarja, ki jih je dal lordu Lansburyju glede sklicanja svetovne gospodarske konference, razlagajo v londonskih uradnih krogih tako, da je Nemčija pripravljena ustaviti tekmo v oboroževanju, čemur naj bi služil mednarodni gospodarski sporazum. To nemško stališče je za Anglijo novo in je naredilo velik vtis. Dalo je poguma vsem tistim, ki jim je za mir na svetu. Te Hitlerjeve izjave so prav tako važne za mir, kakor je važna naloga, ki jo je dobil glede proučevanja mednarodnega gospodarstva predsednik belgijske vlade van Zeeland in nič manj važna, kakor ameriška mirovna stremljenja. V Londonu pravijo tudi, da bodo delavski krogi ter liberalci močno pritiskali na vlado, naj izrazi to Hitlerjevo pripravljenost in se izreče za sklicanje te konference.

Gospodarski krogi pa so mnenja, da je kak mednarodni sporazum za ustalenie gospodarskih razmer nemogoč, dokler se ne ustali mednarodni politični položaj. Dalje menijo ti krogi, da mora

Porast draginje po vsem svetu

Zeneva, 20. aprila. o. Zadnje statistično poročilo Zveze narodov ugotavlja, da se cene življenjskim potrebščinam po vsem svetu v marcu in februarju 1937 narasle. V nekaterih državah je porasta cen krivo znižanje denarne vrednosti. Najbolj so cene narasle, kakor govori ta statistika, v socialistični Franciji, in sicer za 46,6%. V Holandiji in v Švici za 23%, v Belgiji za 21,5%, na Japonskem za 19%, na Kitajskem in v Angliji za 16%, v Čileju, na Poljskem in na Finskem ter v Jugoslaviji od 10 do 15%, na Madžarskem, v Bolgariji in v USA za 9%. Najmanj so se zvišale cene v Nemčiji, in sicer za 1,5% ter v Avstriji za 2,9%. V drugih državah na svetu znaša zvišanje 4 do 8%.

En dan - 161 bolnikov

Velik naval v bolnišnico

Ljubljana, 20. aprila.

Sprejemni urad splošne bolnišnice v Ljubljani je imel včeraj cel dan polne roke dela s sprejemanjem novih bolnikov. Ti so na hodniku pred uradom stali v dolgi vrsti, tako kakor so včasih med svetovno vojno ljudje čakali pred prodalnimi in skladišči na kruh in sladkor. Včeraj je bilo pač neko rekordno število bolnikov sprejetih na razne oddelke. Vseh je bilo sprejetih 146! Okoli 15 bolnikov pa je bilo odklonjenih. Bolniška mislija se nadaljuje. Vse postelje so zasedene in ni treba ponavljati, da spe na dveh posteljah po trije in celo po hodnikih. Treba je dalje omeniti,

da prihaja veliko število bolnikov iz oddaljenejših krajev, ki imajo drugače v bližnjih mestih tudi dobro urejene bolnišnice. Prihajajo iz Stajerske, iz okolice Brezice in iz Dolenjske, ko bi se bolniki drugače lahko napotili v bolnišnice v Maribor, Celje, Brezice ali Novo mesto. Ljudem ne gre v glavo, da prav tako lahko zdravniški tih bolnišni zdravijo njih bolezn, saj druge bolnike ti zdravniški sami napotijo k specializiranim ljubljanskim bolnišnicam, če je potreba.

Do davi je drugače ljubljanska bolnišnica sprejela letos že 9280 bolnikov, nekako za 30 odstotkov več, kakor lani ob tem času.

Kdo bo plačal 26 milijonov din

Kočevje, 18. aprila.

O nobenem denarnem zavodu v naši banovini se toliko ne govori in šušlja kot o kočevski »Mestni hranilnici«, ki je pred nedavnim stopila v likvidacijo. Tako je sedaj vprašanje za one, ki imajo v njej vloge zamrznjene, definitivno rešeno. Moramo pa prizadele vlagatelje seznaniti tudi s stvarmi, v katere večina njih nima vploga.

Dolžnost mestne občine kočevske kot garanta Mestne hranilnice je, da strogo pazi na nastajanje dolgov ali plačilnih obvez pri Mestni hranilnici kočevski, ker te plačilne obveze padejo na občino Kočevje in njene davkoplačevalce, v kolikor bi jih Mestna hranilnica ne mogla plačati. Iz likvidacijskega sklepa je pa razvidno, da je Mestna hranilnica kočevska priznala pred sodiščem v likvidacijskem postopku nad 26 milijonov dinarjev svojih plačilnih obveznosti ali dolgov. Ker pa sama izkazuje komaj tri milijone dinarjev premoženja, ki padlo na Mestno občino Kočevje in njene davkoplačevalce 23 milijonov dinarjev. Ko so na eni imed sej občinskega odbora o tem sklepu razpravljali, je eden odbornikov zahteval, da se tak sklep ne vzame samo na znanje, temveč da je treba obravnavati. Posebno je treba ugotoviti, kako je do takih ogromnih dolgov prišlo, ker se je še pred dvema letoma trdilo, da obveznosti Mestne hranilnice ne znašajo več kot 12 do 15 milijonov dinarjev. Predsednik občine je pa spoznamo z občinskim odborom, ki vodi Mestno hranilnico, izjavil, da razpravljanje o tem ni potrebno, ker se je Mestna občina po svojih odposlancih udeležila likvidacijskega naroka Mestne hranilnice pri sodišču in da je s tem vse dolgov priznala. Tako bodo morali sedaj davkoplačevalci po postopku odgovornih funkcionarjev Mestne

hranilnice in občine Kočevje plačevati dolgov, ki so jih oni priznali. Tako priznanje od strani Mestne hranilnice in Mestne občine pa zbrisuje vse odškodninske zahteve do nekaterih konzortistov pri likvidaciji Kajfeževga premoženja, kateri odškodninski zahtevki Mestne hranilnice so šli pred tem priznanjem za najmanj 15 milijonov Din. Mestna hranilnica je navedla to tudi v svoji pravi s konzortisti pri okrožnem sodišču v Novem mestu. Sedaj bi se morala cela stvar preiskati ter krivce, ki so s svojim priznanjem napravili Mestni občini in Mestni hranilnici ter davkoplačevalcem tako ogromno škodo, poklicati na odgovornost.

(Konec prihodnjic.)

Stan Laurel
in Oliver Hardy

priznana najboljša komika
v veseli opereti

KRALJSTVO SMEHA

Samo tri dni t. j. od 21. — 23. t. m. v kinu SLOGA

Uspeh A. Drmota v Pragi

Praga, 18. aprila.

Po velikem uspehu, ki ga je doživel naš mladi tenorist Anton Drmota s slavno češko pevko Jarmilo Novotno v »Traviatu« na odru dunajske državne opere, je dobil povabilo osrednjega češkoslovaškega gledališča »Národní divadlo« v Pragi, kjer je nastopil dne 2. aprila t. l. kot Pinkerton v Puccinijevi »Madame Butterfly«, dne 4. aprila pa kot Alfred Germont v Verdijevi »Traviatu«. Pri obeh predstavah je občinstvo, ki ni našlo mere v izražanju zadovoljstva, napolnilo gledališče. Do vrhunca je prispelo navdušenje zlasti v »Traviatu«. V 1. dejanju je poslušalstvo kritično motrilo našega peva. Toda, ko je v 2. dejanju končal uvodno arijo »De' miei bollenti spiriti«, ki jo pevec običajno spusti (zlasti v Ljubljani) zaradi prenapornosti, se je utrgal sredi dejanja plaz navdušenja, ki se je potem ves čas bolj in bolj stopnjeval in ni hotel ponehati zlasti ob koncu predstave. Po obeh predstavah so našega peva čakali pri igalskem izhodu številni častilci in zlasti častilke, katerim je moral podariti svoj podpis v spomin. Vsi so izražali željo, da bi naš mojster (prav s tem naslovom so ga imenovali) čimprej zopet nastopil v Pragi. Po »Traviatu« je veliko število poslušalcev spremlilo pevskega gosta do bližnje restavracije, kjer je Drmota prebil ostali večer v domačem krogu slovenskih študentov v Pragi in tako pokazal, da ga ni velikomestna slava odvrgla od domačih grude.

Obe vloge je Drmota pel v slovenskem jeziku. K temu pravi dopisnik »Českega slova«: »Part je pel v slovenskem jeziku, ki mu je pridobil razmeroma še največ simpatij češkega občinstva. Dosegl so naši pevec v inozemstvu peli večinoma v neslovenskih jezikih, češ, da slovenščina ni primeren pevski jezik. Drmota pa je s svojim praskim nastopom dokazal vprav nasprotno. In to je povsem razumljivo. Kajti kdor podaja nekaj svojega kot svetilno in ne ob občutku sramežljive skromnosti, doseže v sočloveku spoštovanje in priznanje vrednosti. Obenem s to svetilno je ponovno dokazal, da ne premore kulturnih vrednot

Slovo zaslužnega župnika

St. Jernej, 18. aprila.

Od svojih faranov se poslavlja naš stari župnik in duhovni svetnik Anton Lesjak ter se umika v pokoj. G. Lesjak je kaplanoval na Trebelnem, v Zagorju in Dobrovi, župnikoval pa v Zelimljah in St. Jerneju. V Zelimljah je šele on uvedel redni šolski pouk in sam poučeval skozi devet let dnevnih po štiri ure, za kar je prejel lepo uradno priznanje. Na Dobrovi je napisal »Stara božjo pot na Dobrovi« in »Zgodovino dobrovske župnije« v Zelimljah pa »Farno kroniko«, ki je pa ostala v rokopisu. Za 25 letnico župnikovanja v St. Jerneju je izdal »Zgodovino šentjernejske fаре«, v kateri je zbral mnogo zanimivega gradiva.

St. Jernej je ena najstarejših duhovnih, prvi njen župnik pa, ki se v zgodovini omenja, je »Bartholdus plebanus de St. Bartholomaeo« leta 1249. Župnikoval je tu tudi Primož Trubar v letih 1546—1547. St. Jernej so imenovali zato včasih tudi »Lutrova vasa« in pisatelj Matija Kastelic (1658—1661). Zanimivo pa je, da je od vseh 41 zgodovinskih znanih župnikov služil v St. Jerneju najdalje prav g. Anton Lesjak, namreč 35 let.

Redek in zanimiv primer je, da je bilo šentjernejsko župništvo v preteklosti graščina z desetinami in tlaki. Bila je trden člen v »trdnjanskem pasu« doline gradov, ki naj bi bila obrambna črta proti nemirnemu turškemu jugu. Pravi župnik je bil prav za prav stolni kapitelj ljubljanski, v St. Jerneju pa je bil vedno le upravitelj gradu in pa vikar, ki sta bila včasih v eni osebi, največkrat pa ne. Stari ljudje se še prav nejasno spominjajo močnega starega gradu sredi vasi, ki je bil eden najbolj tipičnih in najlepših gradov protiturskega »trdnjanskega pasu«, ki se je ohranil še do danes vzdolž Gorjancev. Leta 1886, ga je dal župnik Vovk podreti ali bolje razstreliti, ker ga niso mogli drugače razrušiti. Bil je izredno močan. Takrat so tudi uničili arhiv, ki so ga odpeljali na treh vozeh in ga sežgali. Bila je to dvojna nepopravljiva škoda, tako za krajevno kroniko kakor tudi za splošno narodno zgodovino. Preteklosti ene največjih in najstarejših fara, ki je obsegala poleg današnjega ozemlja še vso brueniško in kostanjeviško duhovnijo (»Kloster«, središče današnje uradne Kostanjevice, je bil še v mejah stare šent-

Organisti so zborovali

Orglarska šola iz Celja v Maribor

Celje, 19. aprila.

Danes dopoldne je imelo Društvo organistov občni zbor, kateremu je predsedoval društveni predsednik g. Virant iz Braslova. Zborovanja se je udeležil kot zastopnik knezoškofijskega ordinariata tudi stolni kapelnik g. Gašperič iz Maribora, gosp. Zdešar, predsednik Društva organistov ljubljanske škofije in častni predsednik Društva organistov mariborske škofije g. Bervar. Iz poročil odbornikov posnemamo, da se društvo bori proti samovoljni nastavitvi organistov brez razpisa službe, proti postopanju Okrožnega urada, ki sili organiste v to zavarovanje, čeprav niso organisti ročni delavci. Društvo je poslalo tudi razne vloge na banovine in ministrstva v ta namen, da bi poučevali organisti petje tudi na ljudskih šolah. V bodoče naj bi se sprejemali v orglarske šole le oni učenci, ki so dovršili vsaj štiri razrede srednje šole, da bi na ta način bili dovolj izobraženi in sposobni razen za organistovska mesta tudi za občinske tajnike itd.

Pri slušnostih je bila živahna debata. Gosp. Bervar, ravnatelj Orglarske šole, je povedal navzročim, da je škofijski ordinariat pristal na domene pogoje za premetstev Orglarske šole iz Celja v Maribor. Ves inventar, orgle, klavir in harmonij se bo prenesel bržkone že s prihodnjim šolskim letom v Maribor, tako da se bo prihodnje leto vršil pouk za organiste že v Mariboru.

Iz zborovanja so poslali navzočim udanostno pozdravno brzojavko notranjemu ministru g. dr. Korušcu, v kateri so mu sporočili, da se spominjajo na obnem zboru slovenskega voditelja, ki je l. 1908 dosegel v dunajskem parlamentu, da imajo slovenski organisti pokojninsko zavarovanje.

Krekov sodelavec umrl

Ljubljana, 20. aprila.

Danes zjutraj je umrl v Devici Mariji v Polju tamkajšnji župnik Janez Müller, star 75 let. Pokojnik je bil sošolec, velik prijatelj in vnet sodelavec dr. Jan. Ev. Kreka. N. v. m. p.

Južnoafriški škof g. Arnož v Ljubljani

Ljubljana, 20. aprila.

Čisto tiho, brez kakšnega večjega sprejema, se je s snotnjim brzim vlakom ob 17.42 pripeljal preko Gorjanske v Ljubljano gosp. msgr. Ignacij Arnož, južnoafriški škof in apostolski prefekt. Namen njegovega prihoda je, da se seznani podrobno z organizacijo mednarodno-katoliške propagande »Regnum Christie«.

G. škofa so pozdravili: organizator svetovnega pokreta »Regnum Christie« g. sv. Kalan, ravnatelj škof. pisarne g. Jagodic, v imenu tukajšnjih Čehov salezijanski bogoslovec g. Franta, gđc. Gruberjeva pa mu je poklonila šopek belih nageljnov. Ljubljanski škof g. dr. Rožman pa se je že eno uro po sprejemu vrnil z birmovanja v šmarnski dekaniji. G. škof Arnož se je za sprejem pristrčno zahvalil in se odpeljal v stolno palačo, kjer bo stanoval.

Ker ni bilo na kolodvoru uradnega sprejema, zato bo danes popoldne ob petih govoril afriški škof v beli dvorani hotela Union in za njim še nekaj domačih govornikov o največjem problemu človeštva: Kako svet pridobiti za Kristusa. Zvečer ob 8 pa je v frančiškanski dvorani slovesen pozdravni večer. Katoliška Ljubljana se bo vabilu k obema prireditvama gotovo številno odzvala, da počasti izrednega gosta, da počasti s tem tudi samo sebe, in da se zavzame in razvname za najvišjo in najvažnejšo zadevo na svetu: Kako razširiti kraljestvo božje po vsem svetu.

Kolesarska podzveza spet dela

Maribor, 18. aprila.

Med kolesarskimi športniki po vsej Sloveniji je svoj čas vzbudila veliko vnmirjenje in ogorčenje odločitev Kolesarske zveze v Zagrebu, ki je radi osebnih sporov v mariborski podzvezi, ki jih je zakrivil en sam odbornik, s katero je bila razpuščena mariborska podzveza. Novo izvoljena uprava Kolesarske zveze v Zagrebu je sklep prejšnje uprave sistirala in mariborsko podzvezo zopet vzpostavila. S tem je bil slovenskim kolesarjem dano zahtevano zadoščenje.

Danes dopoldne se je vršil po razpustu zopet občni zbor, katerega sta se udeležila zastopnika zveze iz Zagreba gg. Ferrari in Franković. Ker zveza še ni vrnila zapisnikov, na dnevnem redu ni bilo poročil in so se izvršile le volitve, pri katerih je bil za predsednika izvoljen Mihael Lesnik, za podpredsednika Mirko Fais, za tajnika R. Steinbücher in za blaginjskega Jakob Lupša. Tehnična referenta sta Šibenik in Kberič, odborniki pa so: Štruel, Šapec, Glavič, Rozman, Smrekar, Kapun, Hausmaninger, Aman, Bertonec, Vinko Canjko, Kljun in Vehovec. Članarina je bila določena na 60 din letno, verifikacija za stare člane znaša 4.50, za nove pa 12.50 dinarjev. Pri slučajnostih se je razvila živahna debata o kolesarski tekmi Belgrad-Sofija, za katero bi se morali vršiti treningi v mariborski okolici. Ob sklepu je bil soglasno sprejet predlog g. Močilnika, da se g. Markoviču odvzame mesto častnega predsednika, za kar je bil pred časom in pred nastopom sporov v podzvezi izvoljen.

Pristava - bodoči najlepši del Maribora

Maribor, 19. aprila.

Banska uprava v Ljubljani je predložila mariborski mestni občini v potrditev načrt za parcelacijo banovinskega posestva Pristava. To posestvo v izmeri 9 hektarjev predstavlja najlepše mariborsko stavbišče, ki je še docela nezazidano. Dasi se Mariborčani že dolgo zanimajo za lepe parcele

na Pristavi, jih banovina ni mogla prodati, ker je rabila posestvo za svojo Vinarsko in sadjarsko šolo. Šele sedaj, ko je kupila posestvo Račji dvor, se je odločila, da Pristavo razparcelira in proda. Ker je interesentov za ta zemljišča izredno veliko in ker prodajna cena ne bo pretirana, bo vsa Pristava gotovo kmalu zazidana. S tem bo izginil velik kompleks nezazidanega prostora, ki je sedaj segal iz skrajne periferije koroškega predmestja kot jezik daleč proti mestnemu središču ter preprečeval, da se ni moglo Koroško predmestje harmonično in enotno razvijati.

Kakor rečeno, meri Pristava 9 ha. Od tega pa pride pri parcelaciji v poštev samo 7 ha, 2 ha pa odpadeta na nove ceste in ulice in to zemljišče mora lastnik brezplačno prepuštili mestni občini. Zaenkrat bo parcelirana in prodana samo vzhodna polovica zemljišča med Smetanovo, Vrbanovo in Kosarjevo ulico. Mestni gradbeni urad je izdelal za to zemljišče zanimiv regulacijski načrt. Karakterističen je podaljšek Gosposvetske ulice, ki bo potekala s tem glavna prometna os za zapadni del mesta. Ker bo zvezana na eni strani z banovinsko cesto, ki vodi v Dravsko dolino, na drugi strani pa z razširjeno Slovensko ulico in preko te z Aleksandrovo cesto, bo prevzela na sebe tudi znaten del tranzitnega prometa od vzhoda na zapad in obratno. Ostale ulice bodo navezane na že obstoječe prometne črte v vinski četrti (Copova, Rozinova, Medvedova ulica itd.). Iz Vrtnice ulice bodo vodile vzporedno s podaljšano Gosposvetsko tudi ozke ulice, ki bodo imeli pod bloki hiš pasaze. S temi ulicami se bo odprlo zazidavi zemljišče med Gosposvetsko in Smetanovo ulico.

Način zazidave bo trojen. Med podaljšano Gosposvetsko in Vrbanovo ulico, kjer je kompleks v neposredni zvezi z že obstoječimi vilami, bodo večje parcele za boljše vile. Na zemljišču južno od projektirane Gosposvetske ceste pa bomo imeli prehod in odprte zazidave v strnjeno. Zgrajeni bodo večji prostostoječi bloki z razsežnimi vrtni. K njim bodo vodile iz Vrtnice ulice že omenjene pasaze, iz Smetanove pa med občinskimi in Nekrepičevimi hišami nakazane ulice. Vrtna ulica bo strnjeno zazidana.

Za parcelacijo Pristave, ki jo namerava sedaj banovina izvesti, vlada v Mariboru izredno zanimanje. Če bo prodajna cena ugodna in socialna — v mestu se govori o ceni 50—60 Din za kvadratni meter — tedaj je upati, da bodo parcele kaj kmalu razprodane in bo vsa Pristava v nekaj letih lepo zazidana. Seveda, če bi banovina zahtevala visoko ceno, bo trajala razprodaja lahko tudi več let, kar pa ne bi bilo niti v interesu banovine, še manj pa mariborskega mesta. Kadar bo pa ves ta prostor zazidan, bo to najlepši del mariborskega mesta, predel najlepših modernih vil in najlepših vrtov. Banška uprava je napravila Mariboru izredno uslugo s parcelacijo in prodajo svoje Pristave.

Naročajte Slovenski dom!

Kulturni koledar

Matej Cigale

20. aprila 1889 je umrl na Dunaju pravnik in jezikoslovec Matej Cigale. Rodil se je 2. septembra 1819 v Dolenjih domah pri Idriji. Gimnazijo je dovršil v Gorici, pravo pa na Dunaju in v Gradcu. Bil je najprej v sodni službi, potem pa je odšel na Dunaj za ministrskega koncipista v uradništvo državnega zakonika. — Bil je že v gimnaziji dober jezikoslovec, ki se je posebno zanimal za slovanske jezike. Pisal je najprej v Novice. Na Dunaju je sestavil slovensko pravno terminologijo. L. 1853 je uredil Juridisch-politisches Terminologie. Deutsch-kroatische, serbische und slowenische Separat-Ausgabe. L. 1887 pa je izgotovil nov prevod obsega državnega zakonika, ki se pa žal ni izdal. Pisal je strokovne članke v Slovenskega Pravnika. Glavno njegovo delo je Wolfenemski-slovenski slovar. Kot dober praktični jezikoslovec je uredil za marsikatero znanstveno panogo našo terminologijo. Pisal je tudi slovenske šoleke knjige. S svojim jezikoslovnim delom je ustvaril slovenski znanstveni jezik.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, torek, 20. aprila: Agnez.
Sreda, 21. aprila: Anzelm.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Drama: »Matura«, Red A.

Opera: Zaprto.

Kino Union: Kreutzerjeva sonata

Kino Sloga: Junak dneva.

Kino Matica: Materinstvo.

*** KINO ***
UNION
Veliko filmsko delo po noveli Leva Tolstaja

Kreutzerjeva sonata

Lili Dagover Peter Petersen
Glasba L. van Beethovena, cakovski in Chopin

SLOGA
Danes poslednjič

Vesela filmska komedija, polna pristnega humora

Junak dneva

V gl. vlogi Heinz Rahmann, Gina Falkenberg

MATICA
Danes poslednjič

Slavospev najlepšemu človeškemu čustvovanju materinski ljubezni

Materinstvo

Therese Reigner Henri Presles

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Predavanje o mednarodni razstavi v Parizu 1. 1937 o turizmu v Franciji. G. Jean Bourgojn, ravnatelj lista »Echo de Belgrade« in generalni tajnik centralnega propagandnega odbora belgrajskega za mednarodno razstavo v Parizu leta 1937, bo imel predavanje o razstavi in o turizmu v Franciji v dvorani »Delavske zbornice« na Miklošičevi cesti prihodnji četrtek, 22. aprila ob 20. — G. Bourgojn bo govoril v francoskem jeziku. Opozorjamo občinstvo na to predavanje, ki bo posebnega pomena za tiste, ki nameravajo posetiti razstavo.

Univ. asistent A. Peterlin bo predaval v torek 20. t. m. »Kaj je svetloba?« Predavanje, ki bo spremljano s poskusi, bo pod okriljem Prirodoslovnega društva v predavalnici fizikalnega inštituta (univerza, pritičje levo) ob 18. Vstopnina 4 Din, za dijake 2 Din.

Razpis. V smislu določil § 93 zakona o obrlih razpisuje sresko naobestvo v Slov. Konjicah javni natečaj za izprazneno mesto dimnikarskega mojstra v Slov. Konjicah. Prošnje za dodelitev tega mesta je vlagati do 10. maja 1937 pri sreskem načelniku v Slov. Konjicah, kjer se tudi dobe potrebne informacije.

G. Drenovec Lujo, član Narodnega gledališča v Ljubljani, bo praznoval 25-letni jubilej 1. maja z opereto »Lojzka«. Vstopnice so v predprodaji pri operni blagajni.

Klavirski koncert francoskega pianista Gillesa Giuberta bo v petek, dne 23. t. m. v mali filharmonični dvorani. Umetnik sam je določil za svoj prvi nastop v Ljubljani bogat in zanimiv spored, ki obsega več krajših skladb znamenitih avtorjev. Zastopani so skladatelji Rameau, Brahms, Liszt, Debussy, Albeniz in Musorgski. Na koncert velikega francoskega umetnika se prav posebno opozarjamo. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Razpis tečaja učiteljev za obvezno telesno vzgojo. Ministrstvo za telesno vzgojo naroda bo priredilo v času od 2. do 31. maja t. l. v Belgradu II. tečaj učiteljev za obvezno telesno vzgojo. Sprejetih bo 100 slušateljev. Prošnje za sprejem v tečaj je vložiti pri mestnem fizikatu v Mestnem domu, kjer se dobe med uradnimi urami pogoji za sprejem in vse ostale zadevne informacije.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob osmih

Torek, 20. aprila: »Matura«, Red A.
Sreda, 21. aprila: »Simfonija 1937«, Red Sreda.
Četrtek, 22. aprila: »DR«, Red Četrtek.
Petek, 23. aprila: Zaprto. — (Gostovanje Drame v Celju: »Matura«.)

OPERA

Začetek ob osmih

Torek, 20. aprila: Zaprto. (Generalka. »Plamen«.)
Sreda, 21. aprila: »Plamen« Premierski abonma.
Četrtek, 22. aprila: »Pikova dama«, Red C.

Mariborsko gledališče

Torek, 20. aprila ob 20: »Na ledeni plošči«. Red C.
Sreda, 21. aprila: Zaprto.
Četrtek, 22. aprila ob 20: »Koncert tria F. Brandlova«. Red B.
Petek, 23. aprila: Zaprto.
Sobota, 24. aprila ob 20: »Dolarska princesa«. — Premiera.

Mučeniki zlili nad 114 milijonov hl dežja

Ljubljana, 20. aprila.

Vse je že zeleno. Travniki so v bohotnem zelenilu. Gozdovi spreminjajo lepe pestrice barve, od temnozelenih smrek do svetlozelenih breze in buke. Vmes pa cveto po Goloveu lepe češnje. V soboto bo prijal na deželo zeleni Jurij, toda 40 mučenikov je svoj deževni režim podaljšalo, kakor da bi hoteli nagajati zelenemu vitezu na konju, da ne bi prijal v svojem zmagovalstvu, obdan s svetlimi sončnimi žarki. Nocoj o polnoči je po pratiki končal tako imenovani »40 mučeniki« vremenski režim. Letos je začel z dežjem in končal prav tako s pohlavnim nalivom. Pregled vremenskih pojavov za čas od 10. marca, ko so mučeniki nastopili vremensko vladno, pa do 19. aprila opolnoči je letos dokaj poučen in mestoma prav nenormalen.

Marec zvija rep

Deževno vreme se je že od 9. na 10. ponoči uvedlo in uveljavilo, kajti do 7. jutraj 10. marca je že padlo 16 mm dežja. Zjutraj omenjenega dne je bilo oblačno in megleno. Okoli 7.30 pa je začelo znova lahno deževati, kar je trajalo dobre pol ure. Nato je deževalo zaporedoma s presledki 6 dni. Marec je bil sploh silno deževen mesec. Le 17. marca smo imeli izredno lepo in vedro vreme, takrat ni padlo 24 ur niti kaplje dežja. Tudi naslednja dva dneva sta bila lepa in sončna, toda mestoma je ršilo. Od 20. marca dalje pa so se vrstili močni nalivi, ki so grozili, da nastopijo hujše povodnji po raznih kollinah in ravninah. Nalivi so trajali dobrih 6 dni. Lepo vreme smo imeli deloma na veliki petek 26. marca. Nato pa je sledil silen vremenski prevrat, tako da smo dobili za velikonočne praznike debele plasti snega, saj ga je padlo ponekod, tako n. pr. po kočevskih krajih, kar do 1 m visoko. Sredi marca smo imeli celo točo, odnosno sodro. Močno megleni dnevi so bili 4. Marec pa nam ni prinesel v režimu mučenikov nobenih lepih, jasnih, vedrih in sončnih dni. Kar 28 oblačnih je zaznamoval meteorološki zavod ljubljanske univerze. V pogledu temperature je prav poučen mesečni pregled. Dne 28. marca smo imeli najnižjo temperaturo 1,2° C pod ničlo, dne 20. marca pa najvišjo 19,4° C nad ničlo. Pravih deževnih dni od 10. marca dalje do aprila je bilo 19. Ves marec pa je imel kar 25 deževnih dni s 314,9 mm padavinami.

April sekundira marcu

Mnogi so se nadejali, da nam mogoče april prinese toplejšo, sončnejšo vreme, da bodo olajšani in omogočeni vsaj nedeljski izleti v prebujajočo se prirodu. Po zapisih meteorološkega za-

voda pa je bilo do danes že 11 pravih deževnih dni. Največji nalivi so bili 13. aprila, ko je padlo 41,3 mm dežja v 24 urah. Imeli smo sicer doslej 8 brezdeževnih dni, ko ni zapisana nobena količina dežja v meteoroloških zaznamkih, ko drugače opazovalnica lahko zaznamuje najnižjo količino padavin do 0,1 mm. Gotove dneve, tako 3., 4., 6., 9., 10., 11., 13. in 14. aprila so se nad mestom in okolice vsipale redke kaplje dežja, ko je naokrog drugače močno deževalo, posebno po Gorenjskem in Notranjskem.

Ljubljana ogromno jezero

Splošna bilanca vremenskega režima 40 mučenikov pravi, da smo imeli v tem času 30 pravih deževnih dni, 7 delno deževnih, t. j. s par kapljicami in le 3 dneve prav vedre in sončne. V 40 dneh je padlo nad Ljubljano in okolice 285,6 mm dežja. To je ogromna množina! Ko bi bilo ozemlje mestne občine ljubljanske s površino 40 km² spreminjeno v kako umetno jezero, bi morali za te vodne mase, da bi jih lahko zadržali, postaviti do 2,90 m visok betonski zid. Mučeniki so pa drugače zlili nad Ljubljano 114,240.000 hl dežja.

Lani mil režim

Splošen in podroben pregled meteoroloških zapisov za leto 1936. pa nam pokaže povsem drugo vremensko sliko za časa režima 40 mučenikov. Lani so začeli in končali s lepim vremenom! Od 10. marca dalje smo imeli nekaj dni zredno lepih, tako da ni zavod v rubriko posameznih dni napravil niti ene črne pike za slabo vreme. Do konca marca smo imeli le 9 deževnih dni s celotno padavino 26,5 mm, ves marec 54,9 mm. Največ dežja smo imeli lani 12. marca, ko je padlo 15,7 mm. Imeli smo 5 vedrih in sončnih dni brez kaplje dežja, drugače pa 9 popolnoma deževnih, druge dneve je le porosilo. April je bil nekoliko vihravejši, kajti zaznamovali smo le 7 lepih, poleg 13 deževnih, ko je padlo 123,1 mm dežja, skupaj v času režima 40 mučenikov od 10. marca dalje 149,6 mm, torej je letos padlo še enkrat toliko dežja. Ta doba je bila lani skoraj suha, letos potencirano mokra.

Ponoči je drugače s presledki močno deževalo in prav tako dopoldne. Ljubljana s pritoki počasi narašča. Vodno stanje Ljubljanske pri hidrocentrali na Fužinah je danes ob 8.15 464 cm, nasprotno pa večer 465 cm. Ta padec je navidez. Iz Notranjske Planine, ki je, kakor smo že poročali, spremenjena v veliko jezero, prihajajo sedaj velike množine vode v Ljubljano, kar bo povzročilo nje narast. Tudi razni pritoki so čez noč narasli. Nevarnosti za hujšo povodenj na Barju za enkrat še ni.

Nov polom SK Ljubljane

Ljubljana, 19. aprila.

Včeraj je spet prispelo novo veselo oznanilo iz Splita. SK Ljubljana je s pomlajenim moštvom Hajduka izgubila kar 0:6. To so po vrsti že kar tretji žalostni porazi, s katerimi je razvedrila svoje simpatizirje. Nedeljo za nedeljo smo prejeli brez slehernega radostnega intermezza, vesti o porazih, o mizeriji in primitivni igri ljubljanskega ligakega zastopnika, ki je hkratu tudi edini reprezentant slovenskega nogometnega športa v tej edini širši državni konkurenci. V treh tekmah je moštvo poželo celih 18 »puščjcev« dežel v ponos. Če malo porazdelimo ta obilni »žegenc«, vidimo, da pride na vsako od zadnjih treh tekem povprečno šest golov, brez dvoma rekord, ki si ga, odkar ta konkurenca obstoja, ni dovolil noben ligaki zastopnik v državi, niti Ilirija tedaj, ko je iz Splita prinesla famoznih 14 komadov hkratu, niti zagrebška Concordija, ki je lansko jesen igrala tako, da so se ji vsi smejali. Vsaka stvar vendar pozna svojo mero, kar je prav je prav. Lonec navsezadnje vendarle prekipe, če je pod njim prebudo zakurjeno. Prekipela bodo tudi simpatična čustva kibicev, ohromele bodo ob takih okoliščinah roke navdušenih kibicev, ki so tako radodarno posegali v denarnice ter vlekle iz njih po dvanajst in več dinarjev. Polom je preveč hud, da bi ga bilo mogoče sploh na kak način opravičevati. Prav tako pa je tudi gotovo, da je za ta prebridi, na izgubah bogati pohod preko alpskih gora, možno dobiti nekaj vzorov. Na te vzroke smo že dalj časa opozarjali; nanje je pred kratkim povsem umestno opozoril tudi dolgoletni igralec

V soboto bo premiera zaključne operetne novosti, opereta »Dolarska princesa«. Delo, ki slovi po svoji melodioznosti in sočni glasbi, je uglašil znani in v Mariboru po svojih operetah »Veseli kmet« in »Stambulski rož« zelo priljubljeni skladatelj Leo Fall. Režijo vodi kot gost Josip Povhe, glavne vloge igrajo Iličević, Barbičeva, Gorinskova, Sancier, P. Kovič in Verdonik. Nabavili so nove obleke in dekoracije.

V četrtek koncert »Tria F. Brandlova« za red B. Priljubljeni trio naše odlične domače umetnice, ki je že pred kratkim na svoji turneji po Nemčiji pravičaste triumfe, ima topot na sporedu Brama, Dvořaka in Beethovena.

Zanimalo vas bo...

da bo praznoval g. Lujo Drenovec koncem tekočega meseca svoj 25-letni jubilej gledališkega udeleževanja na dramskih in opernih deskah v opereti »Lojzka«. To jankovčevsko delo (komunist je Čehoslovaki) prekaša po učinkovitosti celo tako popularne operete kot so »Pod to goro zeleno« in »Sv. Anton vseh zaljubljenih patron«. G. Drenovec, ki je že poseben velike uspehe v opereti, si je izbral za jubilej vlogo Janka. Lojzko bo pela ga. Brumen Lubejva.

Razglas

Dne 7. maja 1937 ob 10.30 se bo vršila v sobi št. 5 okr. naoblastva v Kočevju dražba lovišča bivših občin Kampilje-Podgora za dobo 12 let, t. j. od 1. aprila 1937 do 31. marca 1949.

Izmera lovišča znaša 2946,51 ha, izključena cena je 280 Din, vadij 280 Din.

Podrobni pogoji so interesentom na vpogled pri tuk. načelniku ob uradnih dneh od 8 do 12. Za slučaj, da ta dražba ne bi uspela, se bo izvršila ponovna dražba brez posebnega oklica 8 dni pozneje, t. j. dne 14. maja 1937 na istem mestu in ob istem času tudi pod izključeno ceno.

Dražitelj mora biti sama oseba, katera ima veljavno lovske karto in katera ni izključena od dražbe po predpisih zakona o lovu.

Dražbi mora prisostvovati predstavnik občine Videm-Dobrepolje

Od tu in tam

Izvršilni odbor b. SDS je zboroval v nedeljo in v ponedeljek v Zagrebu. Predsedoval je Adam Pribečević. Dolg referat o notranjih in zunanjih političnih dogodkih je imel Večeslav Vilder ter označil tudi stališče b. SDS do srbskega dela združene opozicije in do vlade. Nazadnje so sklenili, da bodo poživili svoje delo tudi med ljudstvom. S tem v zvezi se čuje, da bo Adam Pribečević v kratkem prispel v Ljubljano. Koga bo obiskal in s kom se bo razgovarjal, je pa težko uganiti.

Tudi šefi belgrajske opozicije stalno zborujejo. Svoja zborovanja so prekinili v nedeljo, da so priredili več shodov v notranjosti. Včeraj popoldne pa so se spet zbrali na stanovanju Miše Trilunovića.

Zabodena v srce so včeraj operirali v Zagrebu. Operacija je imela nepričakovan uspeh, kajti ranjenec je ostal pri življenju. Uradnik banovinskega zdravilišča v Brestovcu Ferdinand Barilar se je z družbo vračal z izleta. Nasproti so jim prišli trije pijani moški, od katerih je eden Barilarja prosil za vžgalico. Barilarjev tovariš mu je odgovoril, da jih nimajo, ker so vsi nekadilci. Pijanec pa je na te besede potegnil nož in naskočil Barilarjevega tovariša, vendar se je ta komaj da umaknil, nakar je Barilar hotel napadaleca ukrotiti. Toda napadalec je odskočil in se zaletel v Barilarja ter mu zarinil nož v srce. Ves v krvi se je Barilar zgrudil. Hitro so bili poklicani reševalci, ki so ranjenca prepeljali v bolnišnico. Univerzitetni docent dr. Pejič se je odločil za hitro operacijo. Sešil je en centimeter in pol široko rano v levem prekatu. Operacija je trajala trideset ur. Srce je spet začelo v redu biti, bolnik pa je prišel kmalu tudi k zavesti. Operacija je prav senzacionalna in redka. V Zagrebu poznajo še en primer operacije srca, ki jo je izvršil pred dvema letoma zdravnik dr. Komnenović. Barilarju se stanje zboljšuje.

Iz zagrebške bolnišnice je v nedeljo zvečer pobegnila hudo bolna žena in nato skočila v vodo. Magdalena Perić je imela vnetje pljuč in zraven še precej hudo jetiko. Zadnje čase se ji je temperatura vedno zviševala, da se ji je jelo blesti. V nedeljo zvečer pa je v deliriju skočila s postelje in nato skozi okno na cesto. Stražnik jo je bil na cesti takoj opazil in stekel za njo. Toda Perićeva je že pritekla do »Zmajevca« in skočila v vodo. Potegnili so jo iz vode že mrtvo.

Kot Robinsona sta dva dni prebila v gozdu dva varžidinska kandidata smrti. Mirko Habek se je, čeprav oženjen, zaljubil v Baro Zebec. Postala sta nerazdružljiva prijatelja in hodila skupaj na izlete. Ker jima pa ni bilo dano, da bi se poročila, sta sklenila iti skupaj v smrt. Odsla sta iz mesta in se naselila v bližnjem gozdu. Dva dni sta tam prebivala, hrano pa sta si dala prinašati iz gostilne. Nazadnje pa sta se res odločila za smrt. Šla sta k reki in si začela rezati žile. Komaj pa je prišlo nekaj krvi, sta že začela oba klicati ljudi na pomoč. Kmetje, ki so prihiteli, so ju spravili v bolnišnico, kjer so Habeka rešili, za Baro pa še ne vedo, kako bo z njo.

Divji lovci v Moslavini so se pred dnevi lotili lovskega čuvaja in petdeset ljudi, ki so delali pri pogozdevanju. V Zutici pri Križu je 50 delavcev sadilo pod vodstvom čuvaja Izidorja Danka mlada godna drevesa. Naenkrat je čuvaj opazil lovskega psa. Ker pa je ta čas lov na divjačino že zaprt, je čuvaj ustrelil proti psu. Komaj je padel strel, se je že oglasila piščal, s katero je divji lovec poklical še ostale svoje prijatelje. V nekaj trenutkih so bili divji lovci skupaj ter začeli streljati na čuvaja in njegove delavce. Vsi ti so se rešili le tako, da so se vrgli na tla. Ko so divji lovci videli, da ni nikogar več in morda iz bojazni, da so koga ubili, so odšli. Orožniki so kmalu nato nekaj divjih lovcev prijeli.

Očividce katastrofe »Titanica« je bil tudi kavarar iz Bjelovara Drago Wiesner. Takrat je bil Wiesner natak na ladji »Carpatia«, ki je prva prihitela na pomoč potapljašči se ladji. Ker je bil med najpožrtvovalnejših reševalcev, je prejel tudi zlato kolajno od ameriške vlade. Wiesner je povedal, da je kapitan »Carpatie« takoj, ko je prejel klice na pomoč, zapovedal s polno paro pluti proti kraju nesreče. Ob 4. jutraj so že bili pri »Titanicu«. Prizori so bili strašni. Komaj so začeli reševati, je že zabobnelo. V »Titanicu« je eksplodiralo in parnik se je pogreznil. »Carpatia« je rešila vse ljudi, ki so se rešili iz potapljašče se ladje na ledeno ploščo. Ko so jih reševali, je od groze umrlo več reševalcev in tudi potnikov »Carpatie«.

Župani jugoslovanskih mest so se sestali na sejo v Belgradu. Predsedoval je belgrajski župan Vlada Ilić. Navzoča sta bila tudi ljubljanski župan dr. Juro Adlešič in zagrebški dr. Pejič. Župani so se bavili med drugim tudi s predlogom, da bi se ustanovila zveza mest Male zveze.

Banska uprava savske banovine je izdelala velik načrt za razna melioracijska in javna dela v banovini. V prvi vrsti upošteva ta načrt izsuševanje mnogih močvirij in zavarovanje velikih polj proti poplavam. Za vsa ta dela bi bilo potrebnih 350 milijonov dinarjev. Za regulacijo Save, Drave in Mure bi bilo treba 217 milijonov, za gradnjo in popravilo poti pa 200 milijonov. Za vse to naj bi banovina našla posojilo. Boleče se samo vprašanje, kje bi se dalo trideset milijardno posojilo dobiti.

Zaradi kočke njive je Gjuro Ilin iz Cazina pri Banjaluci ubil svojega kuma in sosedu Vučana Puča. Puč je oral na svoji njivi, pri tem pa je potegnil plug proti sosedovi njivi in zaraal brazdo. Ko je Ilin videl, da je Puč zaraal v njegovo njivo, je brez besed skočil za njim in ga začel z nožem obdelovati. Puč je imel še toliko moči, da se je do petega udarca branil, nakar je padel. Šesti vbojilja ga je zadel v srce. Smrt je nastopila takoj. Morilec pa je nato z okrvavljenim nožem begal po njivi, od tam pa je pobegnil v gozd. Najti ga še niso mogli.

Štiri leta teško ječe je dobil brezposelnih delavcev in lenih Poružurk iz Banjaluke, ki je nadlegoval in strahoval kmete in meščane. Brezposelnec je bil nasilen in obesten. Karkoli mu je padlo v glavo, vse je zahteval od ljudi. Zlasti kmetje so mu naredili vse, kar je od njih zahteval. Ko je neko dopoldne korakal po Banjaluki, je srečal čevljarja, ki je nesel deset parov novih čevljev v mesto. Z nožem in revolverjem v roki ga je prisilil, da mu je sezul stare čevlje in nataknil nove.

900.000 dinarjev vredno premoženje, od tega 350.000 din. v gotovini, je zapustil kragujevski gimnazij vpkokojni polkovnik Milutin Pavlovič. Svojo hišo je namenil za čitalnico, v kateri bi se izobraževali dijaki kragujevske gimnazije. Pokojnik je imel veliko zbirko znakov, katero cenijo na 400.000 din. S tem denarjem naj se kupi hiša v Belgradu, kjer bi imeli dijaki, ki so dovršili gimnazijo, brezplačno stanovanje in hrano za čas svojih študij na univerzi.

Dva pisalna stroja so vlomilci odnesli iz pisarne sodišča v Daruvarju. Vlomilci so se priplazili na dvorišče, od tod pa vlomili. Sum je padel na mizarja, ki je čez dan popravljal neke stvari na dvorišču sodnega poslojpa.

Edinstvene priprave za kraljevo kronanje

Priprave za slovesnosti, ki bodo v Londonu ob kronanju angleškega kralja Jurija VI., se domalega bližajo koncu. Na tisoče delavcev je zaposlenih v westminsterski opatiji, kjer opravljajo še nekatera gradbena dela. Za vse podrobnosti teh priprav ni prav lahko zvedeti, in le najbolj radovednim in prefriganim časnikašem se sem pa tja posreči, da zvedo o njih kaj več. Nek nemški časnikaš je bil že tako srečen. V poročilu, ki ga je napisal za svoj list, pripoveduje o teh pripravah za kronanje angleškega kralja nekako takole:

7700 izvoljencev

V westminsterski opatiji bo ob slavnosti kronanja kralja Jurija VI. prostora za nekako 7700 obiskovalcev, ki se pač ne bodo počutili preveč udobno. Vojvode in njihove žene, lordi, visoke dame, ministri in škofje bodo morali sedeti na teh slavnostih tesno drug ob drugem v klopih, ki so sicer vse obložene z zlatimi blazinami, toda nihče ne bo imel pred seboj več prostora kot pol metra, kar bo posebno za dame, ki bodo nosile široko valjučo obleko, precej tesno. Kljub temu pa, da se marsikdo ne bo prav dobro počutil v tej gneči, se nihče ne bo odreči pravici, da se osebno udeleži teh slovesnosti, ki jih najbrž ne bo nikdar več v življenju doživel. Kdo bi tudi zamudil to redko priliko! Še tisočkrat večje pa bo gotovo število radovednežev, ki bi bili ob napovedani uri radi v opatiji, da bi vendar napasi svojega širbeac. Le malo je tako srečnih, da se lahko štejejo med izvoljence, ki bodo lahko opazovali ta veličastni prizor. Morda se bodo pa ti radovedneži le malo potolažili, če zvedo za vse tiste nevšečnosti, ki jih bodo nekateri tisoči v opatiji navzočnim izvoljencem deležni.

Omenjeni nemški časnikaš si je že pridobil mesto, kjer bo ob priliki teh slavnosti sedel. Takole je napisal: Ze sem si dobrodušnega prostora, na katerem bom sedel. Ta moj prostor je malo vstran od vrste, kjer bodo sedeli častni gostje, in od tam se prav dobro vidi po vsej notranjosti westminsterske opatije. Z daljnogledom bom lahko prav natančno opazoval visoke obraze. Tu ne bo vse tako na tesnem in se bo mogoče dalo vsaj malo gibati. Ne da bi vzbujal posebno pozornost, bom lahko stopil do telefonske celice in do provizorično zgrajenega poštnega urada, ali pa tudi, da si v bližini utešim žejo in lakoto.

Od jutra do treh popoldne v opatiji

Pestra bo slika častnih gostov, ki bodo prihiteli na te slavnosti od vseh koncev sveta. Sivolasi ministri, visoke častite dame, indijanski principi v težkih svilnenih oblekah, sultani, poslaniki tujih držav, diplomati in državniki, generali v pozla-

čenih uniformah, grofice in dvorne dame, vsi ti bodo zbrani na tem mestu in bodo sedeli za črni kraljevske družine nekako v sredi ogromnih prostorov westminsterske opatije. Ure in ure dolgo bodo morali vztrajati na teh točno določenih mestih in se ne bodo mogli niti za trenutek odstraniti. Te svoje seje bodo morali zasesti že ob 8 zjutraj z zavestjo da morda ne bodo mogli zapustiti opatije niti še ob treh popoldne. Tudi inozemska zastopništva, ki se bodo udeležila sprejema od palače do cerkve, kamor bodo prispela ob 11 popoldne, bodo morala ostati na svojih mestih najmanj dobri dve uri.

V tolažbo tistim, ki bodo ostali doma

Pri pripravah seveda tudi niso pozabili na vse, kar bo omogočalo zračenje prostorov, kjer se bodo slavnosti obhajale. Kljub temu pa se vedno računajo s tem, da za marsikoga to ozračje, kjer se bo naenkrat zbralo toliko ljudi, ne bo več znošno. Zastopniki Rdečega križa, reševalni oddelki, 16 zdravnikov ter 30 bolničarjev bo gotovo imelo kljub temu še vedno dosti opravka. Računajo, da se bo zaradi prevelike gneče in neznosnega ozračja onesvestilo najmanj 100 ljudi.

Sam obred kronanja bo trajal dve uri. Nihče ne bo mogel tega obreda opazovati od začetka do konca, ker ne bo ves na enem mestu, temveč na različnih krajih. Takrat, ko kdo ne bo mogel videti ničesar, bo imel ugodno priliko, da se bo malo pokrepčal. To bodo nekaki odmorji, ki bodo za tiste, ki jih bo znal izrabiti, tudi prišli prav. Dražestne lady bodo tedaj seveda izvekle iz torbice najbrž pudre ali dišeče kapljice, tudi ogledal najbrž ne bo manjkalo. Izdatnejša okrepčila pa bodo imeli in imeli spravljeno kar pod svojimi sedeli, ker drugje ne bo prostora. Vseh 7700 vendar ne bo moglo navaliti na okrepčevalnico v novem prizidku opatije. Morda bi kdo od opazovalcev celo dejal, da je kaj takega v opatiji profanacija. Vendar pa organizatorji niso mogli najti boljšega izhoda iz te zadrege. Za udeležence na teh slovesnostih je že velika muka, da bodo morali od zgodnjega jutra do popoldne biti prikovani na svoje seje. Zares bodo takrat pravi jetniki. Z zunanjim svetom bodo v zvezi samo časnikašji in radio-napovedovalci, dočim bodo vsi ostali odrezani od njega.

Da bi mogel potekati sprejem točno po sporedu, je vodstvo Scotland Yarde ukrenilo vse potrebno, da ne bi kdo hotel ali nehotel delati nezaklenjenih ovir. Tako se celo ne bo smel nihče peljati od 11. maja popoldne do 12. maja popoldne z avtomobilom domov, če ne bo imel posebnega dovoljenja. Verjetno je, da bodo ljudje zasedli svoje prostore ob poti, kjer bo šel sprejem, že 11. maja popoldne, če bodo res hoteli videti vsaj

Največji angleški motorni čoln. Z njim se bo sedaj po stoletjih prvič podal angleški kralj po Temzi v Greenwich.

del sprejema. Cele tedne že sedaj iščejo nekateri primernih prostorov, odkoder bi lahko videli veličasten sprejem. Vsi, ki bi si želeli takih prostorov, gotovo ne bodo dobili, ti stotisoči se v zadnjem času bojujejo samo za primeren prostor.

Od kralja navzdol se vsi uče svoje vloge

Brez skrbi pa ni tudi tistih nekaj tisočev, ki bodo imeli priliko in čast videti vse svečanosti od blizu. Tudi ti imajo težko nalogo v tem, da se morajo učiti navodil, ki jih bo toliko treba znati in se točno po njih ravnan. Sem spadajo najrazličnejši nagovori na visoke dostojanstvenike. Vsak, tudi visoki plemič, bo moral obvladati svojo vlogo kar se da točno. Vsi od kralja navzdol se vestno uče iz knjige navodil svoje vloge. Canterburyjski nadškof je določil molitve za ves obred, kraljeva dvojica pa je že odšla v windsorski grad, kjer bo lahko v miru študirala vse, kar bo treba tudi kralju in kraljici znati ob kronanju. Hkratu s njima študirajo tudi številni visoki in nizki dostojanstveniki, ker nihče neče zaostati v tekmi, kdo bo bolj spoštoval stare angleške tradicije s tem, da se bo točno držal vseh predpisov in navodil, ki veljajo še prav posebno za dan, ko kronajo kralja.

Prenos po radiu

Ze nekaj mesecev sem delajo v westminsterski opatiji tudi radiotehnik. Povsod postavljajo mikrofone, ki bodo napovedovali vsemu svetu potek slavnosti. Skratka bodo lahko ljudje z vseh koncev sveta poslušali svečanosti, le da jih ne bodo videli na lastne oči. Po vseh cerkvah na Angleškem in po mnogih anglikanskih cerkvah drugod bodo nameščeni zvočniki, tako da bo na Angleškem te dni popolnoma enotno bogoslužje po vseh cerkvah. Po deset tisoč svetlečih bodo verniki lahko poslušali govor canterburyjskega nadškofa, po vseh angleških cerkvah bodo tedaj dodelali westminsterske orgle, vsi bodo seveda imeli priliko poslušati govor kralja Jurija VI. in njegovo prisego zvestobe Bogu in narodu.

(Za oltarji bodo postavljeni zvočniki in duhovniki bodo povsod opravljali bogoslužje po sporedu v westminsterski opatiji. Veakdo, čeprav še tako daleč, na drugem koncu sveta, bo lahko točno zasedoval po radiu ves potek obredov in slavnosti, le da jih ne bo mogel tudi videti.)

V westminsterski opatiji so zgradili radijsko centralo, v kateri bo opravljalo svoj naporen, pa hkratu časten posel, šest najboljših inženjerjev, ki bodo morali neprestano kontrolirati mikrofone in skrbeti za brezhiben prenos do glavne oddajne postaje. Poleg tega bo v opatiji tudi poštna centrala, odkoder bodo časnikašji oddajali v svet poročila.

Reševalska in policijska služba

Pri vseh izhodih bodo pripravljene nosilnice, na katerih bodo odnašali one, ki jim bo slabo, ali ki bodo zaradi velike gneče omedleli. Veliko je priprav za dovajanje kisika, nekaj zaslinih kirur-

gičnih oddelkov, pred opatijo pa bodo čakali reševalni avtomobili. Policije tudi seveda ne bo manjkalo. Visoki uradniki Scotland Yarde bodo skrbeli za varnost kralja in njegovih visokih gostov. Pripravljena sta dva policijska avtomobila in trije avtobusi, v katerih bodo v strogi pripravljenosti čakali najizbranejši policijski stražniki.

Do 12. maja morajo biti vse priprave končane. Glavna skušnja za te obrede je bila v prisotnosti kralja samega prejšnjega nedeljo. V kakih 14 dneh bodo imeli skušnjo tudi z drugimi udeleženci. Tedaj bodo tajni policisti prvič v westminsterski opatiji. Tu se bodo že sedaj pri skušnji postavili na taka mesta, odkoder bodo mogli imeti čimvečji pregled. Na vseznadnje pa je le Scotland Yard tisti, ki nosi odgovornost za to, da bo ta velika svečanost potekla v najlepšem redu in da je ne bo nihče motil v njeni veličastnosti. Scotland Yard in njenih stotisoč policistov...

Stanovanjskim vozom se je pripeljal na slavnost

Ni mogoče že sedaj preračunati, koliko ljudi se bo ob dneh napovedanih slavnosti mudilo v Londonu. (Niti ni najmanjšega dvoma, da ne bo mogoče kar tako lahko dobiti stanovanja niti za kratko dobo.) Po hotelih so že sedaj skoraj vsi prostori rezervirani. Posrečena je misel, ki je nanjo prišel nek Amerikanec, ki se hoče slavnosti vse-kakor udeležiti. Pred kratkim so pripeljali v London velik stanovanjski voz, ki si ga je dal narediti ta Amerikanec nalašč za to, da bo v njem lahko stanoval ob londonskih svečanostih, ker je računal s tem, da ne bo mogel nikjer najti stanovanja. Pa končno bi si ta mož tudi lahko že prej rezerviral v Londonu stanovanje, saj je milijonar. Toda, on misli, da se bo počutil najbolj udobno ravno v tem stanovanjskem vozu, ki je približno deset metrov dolg in ima eno nadstropje. V njem je kar najrazkošnejše in najudobnejše urejena soba, v kateri je prostora za deset oseb. Voz ima tudi posebno spalnico za štiri ljudi, kuhinjo, kopalnico in prostor za strežnika.

Radio

Podoben program ljubljanske in vseh evropskih postaj dobite v najboljšem in najcenejšem ilustriranem tedniku »Radio Ljubljana«, ki stane mesečno samo deset dinarjev.

Programi Radio Ljubljana

Torek, 20. aprila: 11. Solaka ura: Otroci, kje najdemo sovražnika našega zdravja! Higijensko predavanje (Dr. Franta Mis) — 12. Sramlj igrajo (plošč) — 12.45 Vreme, poročila — 13. Cas, spored, obvestila — 13.15 Koncert pevskih zborov akademikov »Naša pesem« — 14. Vreme, borza — 15. Radijski orkester — 18.40 Poročje Sore (g. prof. Fr. Planina) — 19. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Dr. Lujo Taler iz Zagreba — 19.50 Zbavniki zvočni — 20. Radijski orkester — 21. Plošč — 21.15 II. ura francoske klavirske glasbe, predava in izvaja na klavirju g. prof. L. M. Škerjanc — 22. Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Hajdrihove pesni poje Akademski pevski kvintet.

Sreda, 21. aprila: 12.00 Operetni venčki (plošč) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Cas, spored, obvestila — 13.15 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošč po željah) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Mladinska ura: O jadrnem letstvu (g. Jenko Colnar) — 18.20 Mladinska ura: Kako si pripravil zbirko metaljev (g. Miroslav Zb) — 18.40 Zavarovanje delavcev za starost (g. R. Smeraj) — 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Slovenska literarna kritika (Božidar Đorđić, publ. Ljubljana) — 19.50 Uvod v prenos — 20.00 Prenos opere iz ljubli gledališča, v odmor: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmari) in Cas, vreme, poročila, spored.

Drugi programi

Torek, 20. apr.: Belgrad: 19.50 Pianino; 20.30 Koncert Anite Mezetove — Zagreb: 20.00 Opera — Dunaj: 19.10 Komorna glasba; 20.00 Zbor; 20.40 Revija šlagerjev 1934-1936; 21.55 Violončelo; 22.20 Wagnerjeva ura — Trst-Milan: 17.15 Komorna glasba; 20.4 Pester koncert; 22.10 Napolitanske pesmi — Rim-Bari: 21.00 Opera — Ljubljana: 19.30 Operetni glasba; 21.00 Gledališki prenos — Varaždin: 20.15 Sinfonični koncert — Köln: 20.45 Klasična koračnica in valčki — Herborn: 20.15 Sinfonični koncert — Strassburg: 21.30 Opera — Sotes: 21.00 Sodobna švicarska glasba — Bukarešta: 20.15 Sinfonični koncert.

Slikar (pri izlozbi): »Ali sem na tej sliki dovolj prikazal grozote vojne?« Kritiki: »Zagotavljam vam, da še v svojem življenju nisem videl kaj strašnejšega.«

Dva avtomobilista sta se srečala na ozkem mostu, toda nihče se drugemu ni hotel umakniti. Nazadnje eden zakriči: »Nikdar se nisem uklonil idijotu!« — Drugi pa je ravnodušno odgovoril: »Jaz sem se pa žel« in se mu je umaknil.

Bogoskrunske kletvine so kar letele iz njegovih ust druga za drugo. Krenil je po stopnicah, ki so vodile v notranjost jadrnice.

Stopnice so bile mračne, na dnu pa je opazil trak svetlobe, ki je prihajal skozi špranje vrat pri kabini.

Z napetim samokresom v rokah je narednik Rankin odšel proti kabini. Ko je prišel do nje, je surovo brnil z nogo v vrata.

Zaradi hitrega in močnega sunka so vrata popustila.

Brez besede, blede kot smrt, sta zastrmela Mudd in njegova žena vsa zaprepaščena v narednika Rankina, za katerim se je v hipu pojavilo v sobi še nekaj vojakov.

XV. poglavje.

Črni stražar Buck je kar ostrmel, ko sta predenj pridrvela dva bela stražarja, ga razorožila in odvedla s seboj.

Bila sta to edina dva bela stražarja na otoku. Črnci so ju mrzili. V sami kaznilnici nieta bila že davno. Opravljala sta poseben posel.

Kadar se je obetalo kakšno priznanje, kadar je bilo treba voditi kakšno preiskavo in koga zaradi kakšne malenkosti kaznovati, tedaj sta ta dva bela čuvarja prišla do besede.

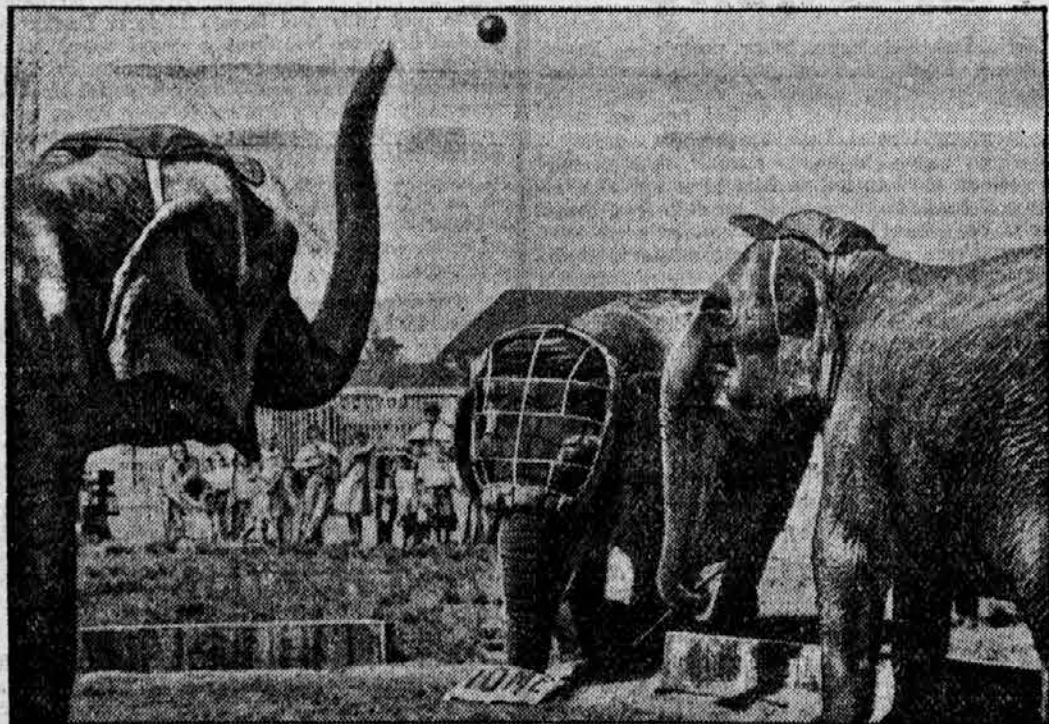
Za tak opravke sta bila že po svoji naravi najpripravnješa.

Prvi, Zwerg, je že po svoji zunanosti kazal znake največje surovosti. Bil je robat, bolj majhne postave, debelušast, mesnatih lic, močnega vratu in krepkih pesti.

Njegov tovariš Bello, mršav, suhih lic, rumenkaste polti, zakrivljenega nosa, pa je bil na videz kakor grabežljiva roparica.

Ta dva čuvarja sta odvedla Bucka na dvorišče ob jetnišnici. Sredi dvorišča so bila vrata, ki so vodila nekam v globino.

Ko je črnc Buck prišel do teh vrat, je začuden obstal.

Sloni nekega ameriškega cirkusa se igrajo z žogo kot pravi športniki.

Jetniki s Hudičevih otokov

20

Muddu so stopile solze v oči od same sreče, ko je videl, kako so njegovi najdražji v skrbah zanj.

Kajti davno so že bili tisti časi, ko je kdo zanj tako skrbel.

V ječi so postopali z njim vse prej kot nežno. Tam ni nikdar slišal niti ene same dobre besede. Da bi z njim kdo ravnal po človeško, tega se je že odvalil. Zato pa je bil sedaj še toliko bolj srečen, ko se je naenkrat znašel spet pri svojih dragih.

Povpraševal je po svoji Martici, zanimal se za vsako podrobnost in se čutil neizmerno srečnega in zadovoljnega.

Vsa ta obilica sreče, ki je je bil sedaj deležen, ta nenadna izprememba, vse to je tako delovalo nanj, da je že skoro pozabil na pravo sliko Hudičevih otokov.

Zazdelo se mu je včasih celo, da je bila vsa ta strahota, ki jo je doživel, le bežni sen.

Čutil se je tudi svoji ženi Peggy, kako je mogla izvesti svoj načrt. Morala mu ga je natančno razložiti.

Ko mu je vse povedala, se je samo zadovoljno nasmehnil:

»Po dobri poti si hodila,« je spregovoril nekam pomirjen. »Res, samo na ta način je bila možna rešitev. No, kdaj bomo prišli v Key West?«

»Zelo hitro, dragi moj. Poveljniki ladje je odlični pomorščak in naš dober prijatelj. On ve prav za vse, kaj si ti pretrpel in on se je tudi z vso svojo vneto zavzeval za to, da te čimprej spravi na varno. Nič manj se ni brigal zate, kakor mi sami. Poveljniki ladje je tudi dober prijatelj mojega očeta.«

Tako so vsi trije uživali srečo in se veselili nad tem, da jim je načrt tako lepo uspel. Na-

enkrat pa se je zgodilo nekaj, kar je vse silno vznemirilo.

Cisto blizu nekje se je zaslišal pok puške, za njim drugi, tretji in še več, kakor da se v bližini nekje mudi cel vojaški oddelki. Streljanje je postajalo vse hitrejšje.

Vsi trije so v kabini prebledeli od strahu.

Kaj naj bi to zopet pomenilo?

Ali morda zasledujejo begunca?

Polkovnik Dyer, ki se je do sedaj mirno spre-

hajal po kabini in le težko prikrival veselje, da mu je uspelo zopet vrniti Peggy ljubljeneja Sama, je obstal kot okamenel.

Tedaj se je v njegovih očeh zablistalo kakor plamen starega izkušnega vojaka, ki komaj čaka, da se spusti v boj.

Potegnil je v hipu veliko sabljo in jo po vojaško zavihel.

»Za vruga,« je vzkliknil. »Jaz bom pokazal tem smrdljivim psom! Naj le samo poskusijo priti bližje!«

»Ne hodi ven, oče,« je vzkliknila vsa v strahu Peggy.

Stari polkovnik pa se ni niti najmanj oziral na to opozorilo in prošnjo. Videl je, da so njegovi dragi v nevarnosti. Brez pomisleka se je hitro odločil, da to nevarnost odpravi.

Kaj je zanj pomenilo življenje? Kolikokrat je gledal smelo smrti v oči!

Tu pa je šlo za nekaj drugega, velikega... Treba je bilo pomagati onim, ki jih je imel tako zelo rad!

Ali naj res vse propade?

Ali naj sedaj, ko je bil nesrečni jetnik že tik pred tem, da se reši, ali naj ravno sedaj vse znova propade?

Ne! Tu se je treba boriti. Treba je poizkusiti vse in držati boj tudi z močnejšim sovražnikom.

Tako sijajen načrt ne bi smel propasti. Nesrečna Peggy ne sme nič več preživljati tako žalostnih dni, kakor jih je malo prej!